

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЮ АДАПТАЦІЄЮ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Борисова Аліна Олексіївна

Харківський державний університет харчування та торгівлі
61051, вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, baa62@ukr.net

Обґрунтовано засади управління міжкультурною адаптацією студентів-іноземців. Показано що, психолого-педагогічні інтервенції мають спрямовуватися на розвиток універсальних та етноспецифічних ресурсів адаптації.

Провідним фактором ефективності навчально-виховного процесу в освітніх закладах є успішна соціально-психологічна адаптація студентів. Для студентів-іноземців процес пристосування до умов перебування у конкретному виші та супутніх обставин ускладнюється необхідністю проходження міжкультурної адаптації – складного процесу, «у випадку успішного завершення якого людина досягає відповідності (сумісності) з новим культурним середовищем, приймаючи його традиції як свої власні та діючи у відповідності до них» [2, с. 326]. Навіть за умов сприятливого поєднання усіх зовнішніх та внутрішніх умов, майже нікому з освітніх мігрантів у країні навчання не вдається уникнути переживання культурного шоку – негативного стану «який виявляється в почутті безсилля, депресії або роздратування учасника міжкультурної комунікації і який є результатом нерозуміння або несприйняття окремих складових іншої культури або культури в цілому» [1, с. 187]. Стресовий характер впливу нових соціокультурних умов перетворює процес міжкультурної адаптації студентів-іноземців на складну життєву ситуацію, подолання якої потребує актуалізації відповідних особистісних ресурсів.

Хоча багатьом іноземним студентам вдається самостійно подолати наслідки культурного шоку та успішно пристосуватися до нових кліматичних, соціально-економічних, побутових, соціально-психологічних, культурних, світоглядних та інших особливостей країни навчання, цілеспрямоване управління процесом міжкультурної адаптації освітніх мігрантів у навчальних закладах суттєво сприяє успішності професійного навчання та особистісного зростання, продуктивній взаємодії з оточуючими, активній участі у соціальному житті, ефективній самореалізації та загальному повноцінному психічному і фізичному функціонуванню студентів-іноземців.

Теоретико-методологічним підґрунтям здійснення цілеспрямованого супроводу міжкультурної адаптації студентів-іноземців є такі положення:

- оскільки необхідність переїзду у нову країну на досить тривалий час для отримання вищої освіти є для студентів-іноземців досить складною життєвою ситуацією, успішність проходження процесу міжкультурної адаптації потребує від них актуалізації особистісних ресурсів подолання складних життєвих ситуацій;

- основою структури особистісних ресурсів міжкультурної адаптації є універсальні компоненти (психічні властивості, необхідні будь-якій людині незалежно від соціально-демографічних характеристик, етнокультурної приналежності, виду діяльності та обставин життя): життєстійкість, толерантність до невизначеності, здатність до конструктивного копію;

- оскільки перебування у новій країні із незвичним соціокультурним середовищем актуалізує прояви етнопсихологічного статусу освітніх мігрантів, другою складовою структури особистісних ресурсів міжкультурної адаптації є нормальна (позитивна) етнічна ідентичність та етнічна толерантність;

- реалізація психолого-педагогічних інтервенцій з розвитку особистісних ресурсів міжкультурної адаптації потребує застосування системи індивідуальних та групових заходів у формі аудиторної (в межах вишу), позааудиторної («вихід у суспільство») роботи та організації самостійної активності студентів.

Література

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К. : ТОВ Довіра, 2007. – 205 с.
2. Стефаненко Т.Г. Етнопсихологія / Т.Г. Стефаненко. – М. : Інститут психології РАН; «Академический проект», 1999. – 320 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Бурлаченко Людмила Олександрівна

Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей
50482, вул. Тополина, 29/10, м. Кривий Ріг, Україна, lyuda718@ukr.net

Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню актуальності та ролі використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі ПТНЗ.

Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у роботу навчальних закладів визначається рядом документів. Зокрема, Указ президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» визначає інформатизацію як один з напрямів розвитку. Таким чином, пріоритетом становлення освітньої галузі є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують багатогранне удосконалення навчально-виховного процесу на усіх етапах підготовки майбутніх кваліфікованих робітників [3].

Як вказують науковці [1], «застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі ПТНЗ потребує змін у методиці викладання всіх дисциплін будь-якої галузі. Це пов'язано з тим, що викладач перестає бути для учнів єдиним джерелом отримання знань. Нині багато інформації можна знайти в мережі Інтернет. Таким чином, орієнтація на формування репродуктивних навичок змінюється на розвиток у учнів умінь співставлення, синтезу, аналізу, оцінювання, виявлення зв'язків, планування, групової взаємодії. У таких умовах зміни мають торкнутися методики проведення занять та організації самостійної роботи. Інформаційно-комунікаційні технології навчання дають змогу забезпечити учнів електронними навчальними ресурсами та завданнями для самостійного опрацювання, реалізувати індивідуальний підхід до кожного учня тощо. Використання ІКТ у навчальному процесі ПТНЗ поступово вносить зміни в невід'ємні елементи традиційної системи освіти, замінюючи дошку і крейду на електронну дошку і комп'ютерні навчальні системи, книжкову бібліотеку на електронну, звичайну аудиторію на мультимедійну» [1, с. 384].

Упровадження комп'ютера в сферу освіти стало початком революційного перетворення традиційних методів і технологій навчання та всієї освітньої галузі. Важливу роль, окрім комп'ютерів, відіграють такі ІКТ як телефонні засоби зв'язку, телебачення, супутники тощо [2, с. 47].

Розвиток освіти в наші дні органічно пов'язаний з підвищенням рівня інформаційного потенціалу молоді. Для найбільш успішного орієнтування у світовому інформаційному просторі пріоритет у пошуку інформації усе більше віддається засобам Інтернет. Ця характерна риса багато в чому визначає як напрямок еволюції самої освіти, так і майбутнє всього суспільства. [1, с. 78].

Однак не можна забувати про те, що Інтернет – лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання в процес викладання матеріалу.